

BERNADETA LELONEK-KULETA
Instytut Nauk o Rodzinie i Pracy Socjalnej KUL

KONFERENCJA MIĘDZYNARODOWA
„CONGRÈS INTERNATIONAL SUR LES TROUBLES ADDICTIFS
FOCUS SUR LES ADDICTIONS COMPORTEMENTALES”
Nantes, 16-17 kwietnia 2015

Pojęcie tzw. uzależnień czynnościowych coraz bardziej powszechnie funkcjonuje w języku zarówno praktyków – osób zajmujących się leczeniem uzależnień, jak i naukowców. Warto jednak zauważyć, że – jak dotąd – nie wyodrębniono jednostki chorobowej, jaką byłoby „uzależnienie od czynności”. W najnowszej klasyfikacji zaburzeń DSM-V Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego jako jedyne z tzw. uzależnień od czynności, do kategorii uzależnień włączony został patologiczny hazard, natomiast inne zaburzenia z tej grupy pozostać muszą przedmiotem dalszych badań naukowych.

Na gruncie międzynarodowym specjaliści zajmujący się tzw. nowymi uzależnieniami spotykają się już wiele lat. We Francji, przy szpitalu klinicznym w Nantes, w 2010 r. powstał Instytut uzależnień czynnościowych (Institut fédératif des addictions comportementales – IFAC), podejmujący szereg działań związanych z tą problematyką. Jednym z takich działań było zorganizowanie 16-17 kwietnia 2015 r. kolejnego już międzynarodowego kongresu poświęconego uzależnieniom czynnościowym¹. Kongres odbył się w budynku Wydziału Farmacji Uniwersytetu w Nantes i miał na celu stworzenie płaszczyzny wymiany i dyskusji dla klinicystów i badaczy w celu doprecyzowania koncepcji uzależnień czynnościowych oraz przybliżenia najnowszych metod terapii nowych zaburzeń.

Kongres umożliwił spotkanie specjalistów z Europy, Kanady, Stanów Zjednoczonych, Australii, Polska miała także swojego reprezentanta – w Komitecie naukowym, w osobie autorki sprawozdania. Wśród zaproszonych prelegentów znalazły się nazwiska znane powszechnie wśród badaczy uzależnień czynnościowych, jak: Alex Blaszczynski, Marc Potenza, Robert Ladouceur, Michel Lejoyeux, Elisabeth Papineau, Isabelle Giroux. Wszystkie wystąpienia plenarne tłu-

¹ <http://www.ifac-addictions.fr/congres-international-troubles-addictifs-2015.html>

maczone były symultanicznie na język angielski i francuski, sesje tematyczne toczyły się w wybranym języku (francuskim lub angielskim).

Przez dwa dni konferencji uczestniczyć można było w czterech sesjach plenarnych oraz dziewiętnastu sesjach tematycznych do wyboru. Biorąc pod uwagę tematykę poszczególnych sesji tematycznych oraz biorących w nich udział prelegentów, wybór sesji nie należał wcale do najłatwiejszych, chociaż niektóre z nich budziły szczególne zainteresowanie i nie wszyscy chętni mogli wziąć w nich udział z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc.

Dzień pierwszy rozpoczynała sesja plenarna zatytułowana „Koncepcja uzależnień bez substancji. Jej użyteczność, ograniczenia, odniesienia do DSM-V”. Sesję moderował prof. Joël Billieux z Uniwersytetu Katolickiego w Louvain, prelegentami byli: Marc Potenza oraz Méline Fatseas z Bordeaux. Wykład dr Fatseas poświęcony zjawisku cravingu w uzależnieniach czynnościowych spotkał się z ogromnym zainteresowaniem słuchaczy, co potwierdza fakt szybkiego wyczerpania się wolnych miejsc podczas warsztatu prowadzonego w dalszej części przez dr Fatseas, jeszcze przed jego rozpoczęciem. Prelegentka odwoływała się do licznych danych empirycznych, w tym także opartych na prowadzonych przez siebie badaniach. Odnosiła się także do terapii ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska cravingu, stosowanych metod pracy, narzędzi diagnostycznych. Druga sesja plenarna poświęcona została zjawisku nałogów w kontekście „ery cyfrowej”. Prezydentem sesji był Jean-Luc Vénisse, dyrektor IFAC, natomiast prelegenci (Jean Michal Costes z Observatoire des Jeux – France, dr Boris Beaudé z École Polytechnique Fédérale z Lozanny, dr Susana Jimenez-Murcia z Bellvitge University Hospital-IDIBELL and CIBERobn z Barcelony) odnieśli się w niej do hazardu on-line i uzależnień od tzw. nowych technologii.

Spośród dziewięciu sesji tematycznych zaproponowanych pierwszego dnia, wymienić można kilka tematów, w tym: „Jadłowstręt psychiczny jako specyficzne uzależnienie czynnościowe”, dyskusja moderowana przez dr Marie Grall-Bronnec z IFAC, „Polityka grania odpowiedzialnego” – moderowana przez prof. Isabelle Giroux z Université Laval z Quebecu, „Czy wszystkie zachowania mogą stać się nałogami” – moderowana przez dr Morgane Guillou-Landreat z IFAC, „Cyberuzależnienie i uzależnienie od gier komputerowych” – moderowana przez prof. Didier Acier z Université de Nantes, „Problem sekt w kontekście zachowań nałogowych” – moderowana przez prof. Raphaëlle Miljkovitch z Université Paris 8. Organizatorzy kongresu stworzyli jego uczestnikom okazję do nawiązania kontaktów, wymian i dyskusji mniej formalnych podczas uroczystego bankietu zorganizowanego na zakończenie pierwszego dnia obrad. Była to rzeczywiście

wyjatkowa możliwość spotkania w jednym miejscu tak wielu specjalistów zajmujących się uzależnieniami czynnościowymi na całym świecie, a także nawiązania relacji naukowych pomiędzy badaczami bliskich sobie z uwagi na specyfikę badań.

Drugi dzień kongresu w dużej części poświęcony został terapii i profilaktyce nałogów. Pierwsza sesja plenarna zatytułowana: „Profilaktyka i terapia: co nowego?”, prowadzona była przez prof. Marca Potenę ze Stanów Zjednoczonych. Jednym z prelegentów był uznany badacz hazardu patologicznego z Australii – Alex Blaszczyński, współtwórca koncepcji trzech ścieżek rozwoju patologicznego hazardu, który przybliżył panujące i najnowsze trendy w terapii uzależnienia od hazardu. Bardzo interesujący wykład wygłosiła także prof. Isabelle Giroux z Kanady, która zaprezentowała interaktywny symulator sytuacji grania hazardowego, wykorzystywany do pracy nad zniekształceniami poznawczymi hazardzisty. Profesor Giroux pokazała także film prezentujący działanie symulatora podczas sesji terapeutycznej, co umożliwiło bezpośrednie poznanie najnowszych technologii wykorzystywanych w pracy terapeutycznej.

Drugiego dnia zaproponowanych zostało dziesięć sesji tematycznych, wśród których znalazły się tematy: „Nałogi i neurostymulacja”, dyskusja moderowana przez prof. Shirley Fecteau Université Laval z Quebecu, „Adolescencja i Internet” – moderowana przez prof. Lucia Romo z Paris-Ouest-Nanterre-La Défense Université, „Aspekty neurobiologiczne hazardu patologicznego” – moderowana przez prof. Jean-Claude Dreher, „Uzależnienia seksualne” – moderowana przez dr Marie Grall-Bronnec z IFAC, „W jaki sposób podnosić jakość życia patologicznych graczy?” – moderowana przez dr Yasser Khazaal oraz „Granie hazardowe w Europie” – moderowana przez Jean-Michel Costes z Observatoire des Jeux – France. W ostatniej z wymienionych sesji wykład wygłosiła autorka sprawozdania, prezentując aktualny stan badań dotyczących hazardu patologicznego w Polsce, nasilenie problemu, a także podejmowane działania profilaktyczne (w tym realizację projektów współfinansowanych z Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych). Kongres zamykała sesja plenarna poświęcona zagadnieniu modeli zwierzęcych w leczeniu uzależnień czynnościowych.

Udział w konferencji stanowił niezwykle cenne doświadczenie dla wszystkich klinicystów i naukowców ze względu na prezentację najnowszych osiągnięć i trendów z obszaru uzależnień czynnościowych. Duże zapotrzebowanie na tego typu wydarzenia może potwierdzać fakt, iż osoby uczestniczące w kongresie w Nantes, brały także udział w konferencji międzynarodowej poświęconej uzależnieniu od hazardu, która miała miejsce w Neuchâtel w Szwajcarii 15-17 stycznia

2014 r. (w której uczestniczyła także autorka sprawozdania). Cykliczność tego rodzaju wydarzeń wydaje się zatem bardzo pożądana ze względu na szerokie grono ich odbiorców, którzy gotowi są odwiedzać różne kraje Europy w poszukiwaniu najnowszej wiedzy. Wartość dodatkowa, jaką stanowiła możliwość nawiązania współpracy międzynarodowej, była także szczególnie cenna dla autorki sprawozdania, która ma nadzieję, że zaowocuje ona interesującym międzynarodowym projektem badań.